

L a n d s k a p s n ä m n d e n s framställning
 N:o 18/1932. till Ålands landsting med förslag till budget för
 de s.k. vederlagsmedlen under 1933.

I enlighet med stadgandena i lagen angående ordnandet av landskapsförvaltningen och Landstingets under vår sessionen 1931 fattade beslut angående budgeteringen av vederlagsmedlen har nedanstående budgetförslag uppgjorts. I detsamma hava som synes i huvudsak samma inrättningar, organisationer eller ändamål, som tidigare åtnjutit understöd, föreslagits till erhållande av sådant. De moment, som föreslås återupptagna oförändrade, komma i likhet med vad som varit praxis i ordinarie budgeten icke i denna kortfattade motivering att närmare beröras.

Till landskapsnämnden hava inkommit framställningar om understöd ur dessa medel till ett totalbelopp om cirka 230.000 mark. Då det belopp, som står till förfogande, sedan 50.000 mark reserverats för framtida behov, endast är 100.000 mark, vartill visserligen får läggas under detta år inflytande ränta beräknad till minst 5.000 mark, ha synnerligen kraftiga reduceringar varit nödvändiga för att få alla enligt landskapsnämndens mening beaktansvärda anspråk att rymmas inom beloppet.

Bygdegårdssektionen har anhållit om ett 20.000 marks anslag men har landskapsnämnden ej ansett sig kunna föreslå mer än 10.000 mark för 1933. Behoven synas visserligen påkalla större anslag, men även om det vore önskvärt, att allt kunde byggas på en gång, torde bygget utan allt för stora olägenheter kunna ske i den mån anslag beviljas för ändamålet.

Föreningen Folkhälsan på Åland har anhållit om det här upptagna be-

loppet för främjande av dess verksamhet. Då anspråken med hänsikt till arbetets art och omfattning äro små, har landskapsnämnden ansett sig böra föreslå upptagandet av det ansökta beloppet oavkortat.

Föreningen Ålands Vänner har anhållit om följande anslag: till inredning av museet 10.000 mark, till inköp av museiföremål 10.000 mark och för sammelverket Åland 10.000 mark. Då inredningen av museet torde kunna bestridas med ordinarie medel, har anslag för detta ändamål ej upptagits här. För sammelverket Åland föreslås ett 5.000 marks anslag.

För anordnande av akademiska fortsättningskurser på Åland instundande sommar har anhållits om ett 10.000 marks understöd men har landskapsnämnden med anledning av de stegrade anspråken på vederlagsmedlen ansett sig böra föreslå endast 5.000 mark för ifrågavarande ändamål, detta så mycket hellre som anordnarna av de senaste akademiska föreläsningskurserna på Åland erhöilo ett ungefär lika stort belopp i understöd.

Till understöd för idrottsplanen i Mariehamn har föreslagits 3.000 av ansökta 10.000 mark. År 1931 anvisades för samma ändamål 5.000 mark.

För sjukstugan i Kumlinge har föreslagits 10.000 mark, medan kommunen för ändamålet anhållit om 25.000 mark. Reduceringen föranledes av att landskapsnämnden framdeles anser sig böra för ändamålet föreslå användandet av ordinarie medel.

Anslaget till kommunal upplysningsverksamhet har reducerats, emedan ett belopp motsvarande minskningen finnes disponibelt för samma ändamål i ordinarie budgeten.

Landstingsman Forsberg har anhållit om upptagande av 10.000 mark till

stipendier åt åländska ynglingar som besöka Ålands lantmannaskola och Pernå fiskarskola, men då ordinarie budgeten för lantmannaskolan upptager ett 4.000 marks anslag till stipendier och landskapsnämnden ur anslagen till fiskerinäringens främjande har tillfälle att härefter som hittills giva studieunderstöd åt elever från Åland vid nämnda fiskarskola har en minskning till 4.000 mark ansetts böra företagas.

Vid rikets privata lärdomsskolor ha under de tvenne senaste åren med stor framgång av skolorna själva anordnats s.k. villkorskurser omedelbart efter läsårets slut på våren. Avsikten med dessa har varit att handleda de elever, som vid terminens slut fått villkor i något ämne, i studiet av detta för ernående av godkännande i slutförhör före feriernas början. Genom en sådan anordning ernås bl.a. följande fördelar: elevernas kostnader för lektioner fixeras till ett för alla lika stort, i jämförelse med vad eljest ofta varit fallet, synnerligen måttligt belopp (ca 300 mark per elev, även om denna haft två villkor, har varit det vanliga), eleverna få i regeln undervisningen av samma lärare som under vintern, vilka följaktligen känna till bristerna i elevens kunskapsförråd och därför äro bäst lämpade för uppgiften. De underkända eleverna och deras föräldrar slippa ifrån den under hela sommaren gnagande oron för resultatet av villkorssläsningen. Endast därigenom kunna, enligt landskapsnämndens förmenande, åsyftade elever komma i åtnjutande av verkliga ferier och därmed få den vederkvickelse och de tillfällen till det stärkande av både kroppsliga och själsliga krafter, som all skolungdom är i så stort behov av och som ferierna äro avsedda att tillgodose. Ett undslippande av villkorssläs-

ningen enligt tidigare kotym bör därför vara till betydande gagn både för eleven, hemmet och skolan samt sålunda även för landskapet i dess helhet.

Kurser av detta slag anordnades först av en privat skola i Helsingfors och en i Vasa och med så gott resultat, att samtliga privata skolor i Helsingfors innevarande år följde exemplet. För dessa kursers hållande ha elevernas avgifter täckt omkostnaderna. Då tillsvidare inga statsmedel tagits i anspråk för dylika ändamål, kan ej heller landskapet använda sig av eljest till buds stående ordinarie anslag för detsamma tillgodoseende. Landskapsnämnden anser emellertid, efter samråd med lärarkåren och föräldrarådet, att sådana kurser i landskapets eget intresse även här borde anordnas, och vidtog redan senaste vinter förberedande åtgärder härför. Men då det självfallet är omöjligt att kategoriskt fastslå, det avgifterna komma att förslå för täckandet av omkostnaderna (antalet villkorister är härför avgörande) har landskapsnämnden upptagit ett garantibelopp uppskattat till 5.000 mark för ändamålet i vederlagsbudgeten, ingående i anslaget "till landskapsnämndens disposition stående medel". Denna anordning föreslås för att medlen, om de bliva helt eller delvis oanvända, i fall av behov skulle kunna jämte de egentliga dispositionsmedlen användas för tillgodoseende av behov som eventuellt under året kunna uppstå, men ej finnas förutsedda i budgeten.

Till grundande av en landskapets representationskassa, ställd till landskapsnämndens disposition att användas i sådana fall då landskapets "allmänna väl" nödvändiggör representationsutgifter utan att ordina-

rie landskapsmedel kunna tagas i anspråk samt till stipendier åt elever vid Ålands lyceum, har landstings- och riksdagsman T. Rothberg anhållit om upptaganade av ett 6.000, respektive 5.000 marks belopp. För vardera ändamålet föreslås 3.000 mark.

För Ålands folkhögskola har anhållits om följande anslag:

Till gårdens förskönande	2.000:-
--------------------------	---------

Till lärarstipendier	2.000:-
----------------------	---------

För komplettering av skolans bibliotek	<u>2.000:-</u>
--	----------------

eller sammanlagt	6.000:-
------------------	---------

I anseende till att skolan får understöd ur ordinarie medel för sitt bibliotek har landskapsnämnden ansett sig utan olägenhet för skolan kunna föreslå ett till 5.000 mark reducerat understöd.

Då understödet i ordinarie budgeten för Mariehamns sjukhus i enlighet med vad som skett i riket sänkts med 2.000 mark, men landskapsnämnden anser att sjukhuset i fråga såsom en allmänt väl främjande inrättning borde kunna tilldelas ett motsvarande belopp från vederlagsmedlen, har upptagandet av ett dylikt anslag här föreslagits.

Följande framställningar har landskapsnämnden ansett sig ej böra för-

orda, nämligen:

anhållan om 8.000 mark för flyttfågelobservationerna å Signildskär, emedan ordinarie medel kunna disponeras för detta ändamål;

anhållan om 15.000 mark till en minnesstod av Victor Westerholm vid Lemström, emedan enligt landskapsnämndens mening giltiga skäl till resandet av en sådan med vederlagsmedel knappast föreligger; i varje händelse

icke nödvändigtvis behöver ske under dessa ekonomiskt tryckta tider,
 anhållan om 20.000 mark till täckande av startkostnaderna för en i
 Mariehamn planerad sparbank, emedan det här är fråga om s t a r t k o s t -
n a d e r, vilka rimligtvis böra täckas med företagets framtida vinstmedel,
 eller av dem som påräkna ekonomisk fördel av företaget, samt då tills-
 vidare-osäkert är, huruvida detsamma uppbäres av ett sådant allmänt
 intresse, att detsamma överhuvudtaget kan realiseras; samt
 anhållan om 3.000 mark för sprängandet av en brunn vid Sottunga folk-
 skola, emedan ordinarie medel kunna användas för ändamålet.

I anslutning till vad ovan framhållits får landskapsnämnden härmed
 äran föreslå,

att Landstinget måtte fastställa nedanupptagna bud-
 get för de s.k. vederlagsmedlens användning 1933.

A. I n k o m s t e r :

1. Statsanslag	150.000:-
2. Ränteinkomst för 1932	5.000:-
	Summa F m k 155.000:-
	=====

B. U t g i f t e r :

1. Reserveras för framtida behov	50.000:-
2. Bygdegården	10.000:-
3. Folkhälsan på Åland	6.000:-
4. Föreningen Ålands Vänner:	
för inköp av museiföremål	10.000:-
för sammelverket "Åland"	5.000:-
	15.000:-
5. För anordnande av akademiska föreläsningskurser ..	5.000:-
6. Ålands Sång- och Musikförbund	5.000:-
7. Idrottsplanen i Mariehamn	3.000:-
8. Till stipendier åt elever vid Ålands lyceum	3.000:-
9. Sjukstugan i Kumlinge	10.000:-

10. Turismens främjande 4.000:-
11. Kommunal upplysningsverksamhet 2.000:-
12. Lantbruksklubbverksamheten 3.000:-
13. Premiering av förbättring av sankta och improduktiva
skogsmarker 3.000:-
14. Ålands Marthadistriktförbund 4.000:-
15. Ålands Ungdomsförbund 4.000:-
16. Stipendier åt folkskollärare för studieresor utom-
lands 2.000:-
17. Fågelskyddsföreningen 4.000:-
18. Ålands hemslöjdsförening 2.000:-
19. Stipendier åt ynglingar, som besöka Ålands lantman-
skola eller Pernå fiskarskola 4.000:-
20. Till landskapsnämndens disposition stående medel..... 6.000:-
21. Till grundande av en landskapets representationskassa 3.000:-
22. Ålands folkhögskola 5.000:-
23. Mariehamns privata sjukhus 2.000:-

F m k 155.000:-

Mariehamn den 10 november 1932.

På landskapsnämndens vägnar :

[Handwritten signature]